

S. Red.

E libris
gymnasio Mauritiano Magdeburgensi
a venerabili
Carolo Funk
theol. doctore et gymnasii directore
a. 1857 hereditate relletis.

G. f. 171.

AD AVDIENDAS ORATIONES
QVORVM DAM PAEDA GOGII REGII ALVMNORVM,
GLORIOSISSIMAE MEMORIAE
*AVGVSTISSIMI QVONDAM POTENTISSIMO QVE
PRINCIPIS AC DOMINI,*

DOMINI

FRIDERICI WILHELMI,

REGIS BORVSSORVM, MARCHIONIS BRANDEN-
BVRGICI ET S. ROM. IMPERII ARCHICAMERARII
ET ELECTORIS, CETERA,
REGIS AC DOMINI NOSTRI LONGE CLEMENTISSIMI,

ET

AVSPICATISSIMIS REGNI INITIIS
*AVGVSTISSIMI POTENTISSIMO QVE PRIN-
CIPIS AC DOMINI,*

DOMINI

FRIDERICI II,

REGIS BORVSSORVM, MARCHIONIS BRANDEN-
BVRGICI ET S. ROM. IMPERII ARCHICAMERARII
ET ELECTORIS, CETERA,
REGIS AC DOMINI NOSTRI LONGE INDVLGENTISSIMI,

SACRAS

AC DIE VI IULII HORA IX ANTE MERIDIEM
IN AUDITORIO MAIORI HABENDAS

FAVTORES ET AMICOS
REI SCHOLASTICAE
OFFICIOSISSIME AC PERHVMANITER

INVITAT

TEMPORISQUE NOSTRI ET NOTABILIS HVIVS ANNI FELICITATE SINGVLARI
VNA CVM PAEDAGOGIO REGIO MVLTVM AC MIRE LAETATVR

HIERONYMVS FREYER,

PAED. REG. INSP.

HALAE MAGDEBURGICAE
LITTERIS IOAN. CHRIST. GRVNERII, ACAD. TYPGR.

Seneca in Hercule Oetæo v. 1031-1035.

Verum est, quod cecinit sacer

Tbresæ sub Rhodopes ingis,

Tangens Tbreichiam chelyn,

Orpheus, Calliopæ genus:

AETERNUM FIERI NIHIL.

dolor! o quo quis verisima tempo-
re verba!

Verba nec in nostro musis Helico-
ne tacenda!

Ah! quoties eadem mæsta cecinere dolentes
Voce PATREM PATRIAÆ? Nec cessant vs-
que dolere,

Inuitæ simul ut celsis de turribus icta
Auribus accipiunt v'lulamina tristia, postquam
Igneus ad medii venit sol culmina cæli.

Nec tamen immeritas nectunt vacuasque quere-
las:

Nostra quid acceptum referat, quid debeat ILLI
Turba, probe gnaræ ac memori sat mente te-
nentes.

Craftina lux iuuenes producet quinque paratos
Dicere, quis fuerit, quanto maioribus IDEM
Vel magnis e gente sua sit maior haberi
Dignus, et in quantum res CHRISTI sacra per
orbem

Creuerit et valido hoc et NVTRITORE be-
nigno.

Sed neque, dum lugent queruli laudantque PA-
RENTEM,

Vt decet, ereptum, poterunt noua signa silere

Divini neque spem tristi sub fronte fauoris
Disimulare bonam: postquam REX sceptra tenere
FILIVS occipit, qui MAGNI PATRIS AVIque
Dotibus insignis dabit aurea sæcula Brennis.
Qui faciles igitur nostris huc usque fuistis
PATRONI studiis: iam nunc quoque pulpita nostra
Dignantes, animos dicturis addite musis.

CONSPECTVS ET ORDO SOLENNIVM.

1. Inter musicæ organicae concentum cantabitur strophe prima hymni e-mortalis, *Mitten wir im Leben sind*: ac deinde hymnus torus, *Kein Stundlein geht dahin*. Hoc facto
2. STEPHANVS THEOPHILVS a Dettis, Eques Pomeranus, classis latinæ secundæ superioris alumnus et huius solennitatis prologus, *de singularibus anni presentis* dicet latine.
- FRIDERICVS WILHELMVS a Borck, Eques Pomeranus et classis selectæ alumnus, *magnitudinem gloriose suæ memorie Regis FRIDERICI WILHELMI per omnem vitam sermone, quantum per ætatem ac vires licet, panegyrico exponet latine.*
- FRIDERICVS WILHELMVS Erpel, Halensis et classis latinæ primæ alumnus, *de meritis eiusdem REGIS in rem christianam ager oratione germanica.*
3. Strophe secunda hymni, *Mitten wir im Leben sind*, inter concentum musicum sequetur.
4. AVGUSTVS BENEDICTVS Michaelis, Halensis et classis latinæ primæ alumnus, *de nomine FRIDERICORVM inter Electores Brandenburgicos ac Reges Borussiae feliciter omnino canet carmine germanico, felicissimum nogo REGI imperium simul deuotissime gratulans.*
- AVGVSTVS LUDOVICVS a Lüd, Eques Mesomarchicus, classis secundæ latinæ superioris alumnus et huius solennitatis epilogus, *de munificentia Dei singulari in FRIDERICO II. Rege nobis concessa manifesta perorabit gallice.*
5. Strophe teria hymni, *Mitten wir im Leben sind*, subiungatur: qua finita DEO O. M. tum de beneficiis imperante REGE b. defuncto in literariam rem nostram collatis publice agentur gratia, tum preces sient ac vota de auspiciis noui regni diuinitus fortunandis.
6. Concentus organorum musicorum lugubris finem solenibus impónet.

TOLLITE VOCE DEVVM: LAVDES CELEBRATE IEHOVAE
CARMINE, QVI FECIT MIRA FACITQVE, NOVO.

PSALM. XC VIII.

H. E. P.

FRIDERICVS II
BORVSSIAE REX III
ELECTOR SVAE GENTIS XIV
ET INTER FRIDERICOS IV
FIT
PATER PATRIAE
ANNO
TERRIS BRENNOBVRGICIS
ANTE NOS TER
NVNC QVATER LAETO QVATER SALVTARI.

Surge, Clio, doctiorum
Gloriosior sororum,
Surge læta cum Camenis,
Comta surge, scande montes,
Scande turres, tolle vocem,
Ciubus dic, dic colonis
Per plateas et per agros,
Lætus ille quis sit annus
Et salute quam refertus sœculis prioribus.

Ante ter (*a*) centesimarum A. 1440
Solis annui per astra
Orbitam migrationum
Prouidente, dirigente
Optimo boni datore
Ac dati statore magno,
Marchiæ dabat SECUNDVM
Derelictæ FRIDERICVM
Annus et, qui dicit annum, sol redux quadragies.

Fridericus hic secundus
Limites prouinciarum
Cæsaris nutu fauentis
Marchioni debitaram
Reddidit rebus secundis
Fortiter iusteque gestis:
Sic suis vere secundus,
Hostiumque terror idem,
Vnde fama finxit illum FERREIS (*b*) cum DENTIBVS.

Ante bis (*c*) centesimarum A. 1540
Solis annui per orbem
Semitam progressionum
Adiuuante, prosperante
Prouidi benignitate
Numinis fundari ab imo
Ad Spream Colonensem
Vidit arcem principalem
Annus et, qui dicit annum, sol redux quadragies.

(*a*) A. 1440 FRIDERICVS II Patri Friderico succedit in Electoratu. (*b*) Vid. Zach. Garicus de reb. gest. March. Brandenburg. I. 2, p. m. 200. (*c*) Caputrum hoc opus apparatu magnifico a IOACHIMO II fuisse, Nic. Leuthingerus comment. de Marchia Brand. I. 21, p. m. 777 docet, sine anni tamen mentione; factum autem id.

IOACHIMVS est SECUNDVS,
Doctus eloquens, amansque
Pacis, ac virtute multa
Factus HECTOR Teutonorum:
Ioachimus hic est, inquam,
Qui dicauit et sacrauit,
Denuo post (*d*) ampliandam
FRIDERICO Rege PRIMO,
Posteris et posteriorum Regiis Nepotibus.

Ante vix (*e*) centesimarum A. 1640
Solis anni per æthram
Terminos decursionum
Dante rursus et parante
Arbitro rerum supremo
Paruularum, maximarum,
Marchiis Heroa MAGNUM
FRIDERICVM dat WILHELMVM
Annus et, qui ducit annum, sol redux quadragies.

Magna tunc periculorum in A.
Vndiquaque proximorum
Multitudo ac dirus hostis
Territabat, vulnerabat
Patrias et exterorum
Ciuitates atque villas
Per trium septenniorum
Arma nondum desitura:
Magnus ergo Sospitator magno it obuiam malo.

id est a. 1540 præter alios etiam Iac. Paul. a Gundling in Atlante Marchlico p. 180,
et Cäp. Abel in hist. Brand. c. 4. §. 6. p. 158, et geogr. Brand. c. 4. §. 12. p. 193
tradunt, aliud iam a. 1538; qui tamē facile conciliari posunt. (*d*) I. P. a Gundling. d. L. (*e*) A. 1640 FRIDERIGVS WILHELMVS MAGNVS Patri Geor-

O SVPREMI singularem
PATRIS erga nos amorem!
Sic ter egit ante nostros
Marchiae benignus annos,
Prouidendo, dirigendo,
Adiuuando, prosperando,
Dando rursus et parando:
Vnde latus latiorque
Annus et, qui dicit annum, sol redux quadragies.

Sic et his agit diebus,
Sic iuuare pergit idem,
Sic beare tempus illud
Et notare rursus annum,
Quo semel cœpisset olim,
Quo secundo tertiumque
Brandenburgicos beasset:
Latus (f) ut sit, sicut ante, A. 1740
Annus et, qui dicit annum, sol redux quadragies.

Ergo quid nos impediret,
Post dolores funerati
REGIS et post iusta tanto
PRINCIPI pie soluta:
Quo minus grata decenter
Mente summum prædicemus.
Muneris noui datorem;
Muneris tanti datorem,
Quanta laus nec inueniri, nec satis dici potest?

gio Wilhelmo succeserit bella Germanie tricennali adhuc durante. Sam. a Pufendorf.
de reb. gest. F. W. I. l. (f) Annus ob defensionis REGEM quidem valde lucuo-
sus, at optimo æque ac dignissimo SVCCESORE herisimus.

O IEHOVA, qui benignus
Respicis prouinciarum
Vota late dislitarum;
Qui relictos non relinquis,
Supplicesque non repellis:
Sume grates, tura mentis,
De flagranti cordis ara; ob
In diesque firmiora
Millies fac, quæ precamur; milliesque millies.

Quem dedisti FRIDERICVM,
Quem Borussis quemque REGEM
Marchicis terris dedisti
Et paterno corde dudum
Gratiosus induisti:
Redde nobis sic SECUNDVM,
Hostibusque sic VERENDVM,
Sic sua virtute MAGNUM,
Vt PRIORES inter omnes sit et sit MAXIMVS.

Adde porro prosperorum
Multitudini perennem
Filiorum, filiarum,
Et sequentium nepotum
Ordinem, longissimique
Temporis felicitatem:
Lætus ut sit FRIDERICVS,
Lætiorque ELISABETHA;
Vt sit hic et omnis annus subsequens lætissimus.

78 M 428

Sign. (188) fehlt bzw.
kotl. nicht vergeben!

56.

KOT

Ratio

AD AVDIENDAS ORATIONES
QVORVM DAM PAEDAGOGII REGII ALVMNORVM,
GLORIOSISSIMAE MEMORIAE
AVGVSTISSIMI QVONDAM POTENTISSIMO QVE
PRINCIPIS AC DOMINI,

DOMINI
**F R I D E R I C I
W I L H E L M I ,**

SORVM, MARCHIONIS BRANDEN-
S. ROM. IMPERII ARCHICAMERARII
T ELECTORIS, CETERA,
INI NOSTRI LONGE CLEMENTISSIMI,

ET
ICATISSIMIS REGNI INITIIS
SIMI POTENTISSIMO QVE PRIN-
CIPIS AC DOMINI,

DOMINI
D E R I C I I I ,

SORVM, MARCHIONIS BRANDEN-
S. ROM. IMPERII ARCHICAMERARII
T ELECTORIS, CETERA,
NI NOSTRI LONGE INDVLGENTISSIMI,

SACRAS
IE VI LVLLI HORA IX ANTE MERIDIEM
EDITORIO MAIORI HABENDAS
T O R E S E T A M I C O S
REI SCHOLASTICAE
ICIOSISSIME AC PERHUMANITER.

INVITAT
ET NOTABILIS HVIVS ANNI FELICITATE SINGVLARI
EDAGOGIO REGIO MVLTVM AC MIRE LAETATVR
E R O N Y M V S F R E Y E R ,

PAED. REG. INSP.

*HALAE MAGDEBURGICAE
DAN. CHRIST. GRVNERTI, ACAD. TYPOGR.*

Farbkarte #13

B.I.G.

Black

3/Color

White

Magenta

Red

Yellow

Green

Cyan

Blue

